

EVROPSKÝ

SENIOR

24 20. 05. 2006 www.rscr.cz

Společnost pro Evropu, Pod Parukářkou 8 130 00 Praha 3

Redakce: DrJermar@aol.com

ROZMNOŽUJTE NAŠE INFORMACE XEROXEM

Základní problémy světa

Lidská společnost je nespravedlivá od svého vzniku. Vlády všech států, jak demokratických tak i totalitních, a také politické strany levé i pravé, slibují spravedlnost v nesčetných prohlášeních. Spravedlnost nejen pro ty, co jsou u moci ale někdy i pro ty, co u ní nejsou. O způsobu, jak této spravedlnosti docílit, se zmiňují většinou poměrně neurčitě.

Ve 49 státech světa, které OSN-Organizace spojených národů zařadila mezi nejméně vyvinuté (Least Developed Countries) nedosahuje průměrný roční výdělek ani 250 euro. Ve vysoce vyspělých zemích přesahuje tento výdělek 25 tisíc euro ročně.

S výdělkem souvisí pochopitelně i průměrná délka života. Ta nedosahuje v nejméně vyvinutých zemích nedosahuje ani 50 let. Ve vyspělých státech se v současnosti již přibližuje 80 letům.

Svět stojí v současnosti před dvěma základními problémy. Prvním z těchto základních problémů je spád životní úrovně mezi bohatým Severem a chudým Jihem. Na začátku devadesátých let 20. století Před deseti lety došlo k velikým politickým změnám. Díky těmto změnám přestalo být napětí mezi komunistickým Východem a kapitalistickým Západem hybnou silou rozhodování vlád velkých států a základním objektem činnosti jejich diplomacie.

Změnila se tak základní situace, která trvala téměř padesát let - od konce druhé světové války.

Po roku 1990 socialistický Východ se svým nevykonným hospodářstvím postupně mizel. I v Číně se prosazuje tržní hospodářství. Tak úspěšně, že mnozí význační ekonomové předpokládají, že Čína hospodářsky předstihne USA během třiceti let.

Západ, hnaný tržním hospodářstvím po staletí, tedy vůbec nevyhrál. Navíc ztratil motivaci, kvůli níž činil politické a zejména hospodářské kroky pro zvýšení spravedlnosti světa.

Program pomoci chudým zemím, který po druhé světové válce poskytovaly velmocí a bohaté státy, měl vždy své problémy. Techničtí poradci velkých organizací, jež poskytují finanční a technickou pomoc rozvojovým zemím, jako je americká USAID, United Nations Development Programme Spojených národů, německá Gesellschaft für technische Zusammenarbeit, a stovky dalších organizací. i odborní pracovníci velkých bank jako je světová World Bank, asijská Asian Development Bank, německá Kreditanstalt für Wiederaufbau a řady dalších, jež tyto programy připravovali a řídili, si vždy byli vědomi toho, že nedostatek peněz ve fondech nebyl tím největším problémem. Kritickým problémem bylo vždy jejich racionální využití.

Vlivem nedostatečně racionální rozvojové pomoci, negativních důsledků některých rozvojových projektů a obav z korupce i zpronevření prostředků v řadě rozvojových zemí, snížily v posledních patnácti letech donátorské země a jejich organizace velmi podstatně částky, vynakládané na tuto pomoc. Současně zpřísnily kritéria pro splácení úvěrů.

Tržní mechanismy nepomáhají dostatečně rozvoji chudých zemí, neboť tam nemohou vyrovnat nabídku s poptávkou. Zemědělství rozvojových zemí je totiž v důsledcích předchozího koloniálního období založeno

především na monokulturách. Kromě toho se USA, Kanada i státy Evropské unie chrání proti dovozu levných zemědělských produktů z rozvojových zemí. Zdražují ceny těchto produktů ochrannými cly na svých trzích.

Na celkovou vážnost důsledků těchto, proti chudým zemím přijatých opatření, a z toho vyplývajících jejich neutěšené ekonomické situace poukazují již řadu let pracovníci rozvojových organizací. Upozorňují na to i představitelé řady organizací a programů OSN, jako je rozvojový program UNDP a především Organizace pro výživu a zemědělství FAO. Tato organizace má sídlo v Římě a její experti pracují trvale ve všech rozvojových zemích.

Uvedené problémy jsou často diskutovány i na zasedáních světového hospodářského fora. Profesor harvardské university Jeffrey Sachs tam na příklad před třemi lety obvinil Světovou banku a Mezinárodní měnový fond, že svými přísnými pravidly pro splácení poskytnutých úvěrů zvyšují chudobu chudých zemí. Problémy chudých zemí lze úspěšně řešit finanční pomocí jen tehdy, je-li spojena s pronikavým snížením porodnosti. Ti, kdo bojují proti kontrole porodnosti, na příklad z náboženského přesvědčení, se bohužel nezabývají tím, že bez kontroly porodnosti dojde k přelidnění i na území úspěšných rozvojových projektů již během dvaceti let po jejich dokončení.

Po dvaceti letech je tedy pak zapotřebí i tam financovat nový rozvojový projekt, a pro to využít nové zemědělské plochy, kterých naše zeměkoule skýtá stále méně.

S tím souvisí i druhý základní problém současného světa: S prudkým nárůstem počtu obyvatelstva na zeměkouli se prudce zvětšuje rozsah nejen zemědělských a obytných ploch, ale i ploch využívaných průmyslem a

dopravou. Lesní plochy ubývají. Průmysl produkuje pevné, kapalné i plynné odpady a zvyšuje tak znečištění vody, půdy i ovzduší. Přírodní zdroje jsou omezené nejen na některých územích, ale i globálně. Důsledkem je úbytek rostlinných i živočišných druhů, katastrofální nedostatek vody pro zemědělství a mnohdy i pitné vody pro obyvatelstvo, což může způsobit i hladomor.

Znečišťováním ovzduší dochází ke klimatickým změnám, provázeným táním ledovců a stoupáním hladiny světových moří. To povede k zatopení níže položených území: v Evropě na příklad Benátek a Hamburku. Někteří ekonomové tvrdí, že tržní hospodářství je schopno problémy životního prostředí řešit. Svůj názor by však odvolali, pokud by uznali, že zákony trhu nezpůsobily během celého 20. století ani tak potřebnou korekturu životního prostředí v Bangladéši, jedné z nejméně rozvinutých zemí, jež má více než sto milionů obyvatel.

Dnešní generace tedy žije sice podle zákona nabídky a poptávky, avšak na účet budoucích generací: Bohatí žijí na účet chudých, a ti nejchudší jsou nejvíce postiženi. Je možné, že teroristé z 11. září 2001, pocházející většinou z bohaté Saudské Arábie, z zoufalství stamilionů chudých moslemů nejméně vyvinutých zemí.

Na zasedání světového hospodářského fora v roce 2002 ministr zahraničí USA Colin Powell připustil, že teror vzkvétá v zemích zoufalství. Skutečnost, že se po druhé irácké válce teror intenzifikoval a rozmáhá se v zemích, kde před touto válkou bylo bezpečno, si americká vláda nepřipouští.

Světové organizace jako je OSN, rozhodující světová velmoc USA, hospodářsky velmi silné Japonsko, Evropská unie a Čína i ostatní státy by měly rozhodně vyvinout úsilí o

doplnění a změnu základních ekonomických i politických pravidel, podle nichž se lidská společnost řídí. Tím by terorismus postupně ztrácel půdu pod nohama.

Užijme si léta doopravdy

Léto nám přináší lepší náladu než období podzimních a zimních plískanic. Toužíme po slunci a chceme se opalovat. Je to i zvyk z minulosti, kdy se zdůrazňovaly především pozitivní důsledky opalování na naši fyzickou kondici. Dnes víme, že vliv nadměrného slunečního záření může vyvolat vážné choroby a že vliv slunečních paprsků prochází zátylkem i hlavou přímo do centrálního nervového systému a dráždí jej. Při opalování zachovávejme proto v každém případě míru a následující důležitá pravidla:

Odívejme se lehce, v závislosti na teplotě vzduchu a intenzitě slunečního záření. Používejme především oděvy z přírodních materiálů jako je bavlna nebo len.

Při pohybu na slunci mějme na hlavě čepici či lehký klobouk. Chraňme důsledně před ultrafialovým zářením nejen hlavu, ale i zátylek (tak jak to činí Arabové nebo vojáci v tropech).

Nejsme-li dosud opálení, nosme zpočátku dlouhé lehké kalhoty a košili či tričko s dlouhými rukávy, abychom se vyhnuli popálení kůže, nebo dokonce úpalu. Nejsou-li naše paže a nohy skryty před slunečním zářením, používejme ochranných olejů, mastí, gelů a jiných preparátů. Výši jejich ochranného faktoru stanovme podle barvy a stavu naší pleti a stavu pokožky. Tedy nejlépe po poradě s odborníkem - lékařem.

Při vysokých teplotách vzduchu popřejme svému tělu klid a odpočinek, v závislosti s naším věkem a tělesnou kondicí. Při tělesné námaze, tedy i při každém sportu, vyhovuje našemu tělu nižší teplota vzduchu. Pracujme proto

či sportujme jen časně z rána nebo až večer, kdy jsou většinou teploty podstatně nižší. Sledujme proto i informace o zdravotní zátěži, jež vzniká působením počasí, tak jak nám to hlásí při zprávách o počasí rozhlas i televize.

Náš zažívací systém vyžaduje za vyšších teplot lehkou málo tučnou stravu a pravidelné doplňování vody. Náš tělesný chladicí systém vylučuje při své funkci pot, za extrémních okolností až jedenapůl litru za hodinu. Vhodnou potravou získáváme kolem jednoho litru tekutiny denně. Za horkých dnů je proto třeba pro získání vody, jež naše tělo vypařilo, doplnit alespoň dva až tři litry vhodnými nápoji.

Probíhá-li léto s vyššími teplotami, musí naše tělo pracovat na vysoké obrátky, aby vyrovnalo nadměrný vzestup tělesné teploty. Prostřednictvím potu odcházejí z těla minerální látky, zejména sodík, draslík, hořčík a vápník.

Tyto prvky a též tak zvané stopové prvky jsou důležité pro funkci našich orgánů. Při nedostatku těchto prvků - ale také při jejich nadbytku - dochází k tělesným potížím nebo i chorobám. Jsme-li zvyklí doplňovat svou potřebu tekutiny jen vodou z vodovodu, měli bychom znát její chemické složení. V závislosti na něm je totiž prospěšné vyrovnávat nedostatek minerálií v našem těle rozpustnými tabletkami, na příklad hořčíkovými, vápníkovými nebo speciálními tabletkami, obsahujícími řadu minerálních prvků.

Minerální vody, jež si běžně můžeme koupit, jsou pro doplnění vypočetného vápníku či hořčíku mnohem účinnější, než voda z vodovodu. Některé z nich obsahují 150, některé až 500 miligramů vápníku na litr. Je důležité vědět, že podle lékařských doporučení bychom měli pít vodu s nízkým obsahem sodíku. Avšak v létě zejména po sportovním výkonu může

být účelné doplnit nižší hladinu sodíku minerální vodou, obsahující sodík ve větším množství.

V každém případě pijme kromě našeho oblíbeného piva i vodu a jiné nealkoholické nápoje. Dnes je v módě ledový čaj, jež může být i bylinkový, třeba šípkový. Ten obsahuje navíc dost vitamínu C, jež zvyšuje naši odolnost vůči chorobám. Čaje pijme neslazené nebo s umělým sladidlem třeba s šumivými tabletami vitamínu C či multivitaminovými. Pro doplnění potřeby vitamínů a minerálů je však nejlepší a dost levné míchat stoprocentní ovocné či zeleninové šťávy v poměru 1 ku 3 až 5 s minerálními vodami, obsahujícími dostatek sodíku, vápníku a hořčíku. Potřebný draslík získáme přímo prostřednictvím těchto šťáv.

Sluneční záření je zvláště účinné na horách, u moře, ale i u rybníka, zvláště plaveme-li na zádech. (Kvůli páteři a bolestem v zádech bychom měli plavat jenom na zádech a trochu kraulovat na prsou). Nenechme se mýlit chladnějším větříkem, jenž na horách často vane. V těchto podmínkách může naše tělo reagovat intenzivně: neklidem, bolestmi hlavy, závratěmi, žaludečními potížemi a zvracením. Je pak nejvyšší čas pomoci takto postiženému, dokud jeho krevní oběh nekolabuje:

- uložíme postiženého do stínu a chladna, jeho hlava má ležet výše než tělo a má být chlazená mokřými (nikoliv ledovými) obklady,
- doplníme nedostatek tekutin v jeho těle osolenou minerální vodou. K tomuto účelu přidejme na litr vody přidejme kávovou lžičku soli,
- ve vážnějších případech neváhejme zavolat lékaře.

Ke kolapsu může dojít i bez nadměrného slunečního ozařování, jen následkem příliš vysoké teploty. Projevuje se to slabostí, ztrátou vědomí, křečemi, a přeschlou horkou

pletí. Zabalme pak celé tělo postiženého do mokrého chladného prostěradla a dejme mu napít. Na lůžku uveďme jeho nohy do zvýšené polohy a zavolejme lékaře.

Kdo ve všem zachovává tu správnou míru, odpovídající jeho fyzickému stavu, může mít z léta jen radost.

Jak mluvíme o Evropě

V rámci oslav Dne Evropy, jež se probíhají každý rok 9. května, byla zahájena v prostorách Františkánského kláštera u kostela Panny Marie Sněžné, poblíž Václavského náměstí, výstava Jak mluvíme o Evropě aneb Kampaně o Unii v Unii. Můžete ji navštívit denně od 10 do 18. hodin až do 25. června.

Jejím pořadatelem je Odbor pro informování o Evropských záležitostech Úřadu vlády České republiky. Výstava informuje o komunikačních a informačních kampaních, jež proběhly v jednotlivých členských zemích EU. Můžete tam spatřit zahraniční plakáty, billboardy a jiné propagační materiály. Je prezentována jako multimediální.

Pod tímto pojmem si však představte však jen dvě tři velké obrazovky, jež jsou zde nainstalovány. Z nich promlouvají k návštěvníkům, jichž je bohužel na výstavě poskrovnu, politici ale i prostí občané různých zemí. Vysvětlují své stanovisko k Evropské unii, případně hovoří o výhodách, jaké skýtá. Výstava prokazuje, že není možné vytvořit univerzální návod pro přiblížení evropské problematiky občanům jednotlivých států.

Naše řadové občany však především zajímá, systém funkce Evropské unie a jaký je přínos tohoto sdružení právě pro ně. Na výstavě Jak mluvíme o Evropě je těmto potřebným informacím věnován jen jediný jednoduchý panel. Nebylo možné tyto základní a všeobecně žádané informace prezentovat i tady, na této výstavě, a

to systematicky celou řadou panelů? informační linku Eurofon 800 200 200 a Soustavnou, srozumitelnou a vydává každý druhý měsíc bulletin průběžnou informaci o Evropské unii Eurokurýr. zajišťovalo dříve s vysokou a Pro překonání vlivu euroskeptiků, kteří vzrůstající odborností Informační se u nás vyskytují i mezi nejvyššími centrem EU při delegaci Evropské představiteli bude rozhodně nutno komise v České republice a sedm ukazovat Evropskou unii v celé její šíři krajských EURO Info center, i hloubce významu. Evropu je třeba informační orgány ministerstva prezentovat jako dialog občanů Na zahraničí a také Společnost pro výstavě Jak mluvíme o Evropě Evropu.

Ta vydávala v internetu týdně bulletin a článků Lubomíra Zaorálka, předsedy EVROPAN DNES, měsíčně informační poslanecké sněmovny, a to ve formě bulletiny EVROPAN a Evropský malé brožury, která je na výstavě k SENIOR a také občasník Výběr dispozici. Vydal ji také Úřad vlády z EVROPANA. Tyto materiály byly České republiky, v rámci edice publikovány k dalšímu kopírování a Zamyšlení nad Evropou. Je to souhrn rozšiřování. Poštou dodávala skutečně moudrých názorů o tom co Společnost pro Evropu od 20.04.2001 Evropská unie je, jaká by měla být a co až do 20.08.2003 bulletin EVROPAN až nám přináší.

dvěma tisícům zájemců, především Instituce, jež vytváří Evropská unie obecním úřadům a místnímu tisku. jsou totiž mimo jiné i nástroji stability celého světa. Zájemce o podrobnosti Po přijetí České republiky do Unie odkazujeme na internetovou adresu skončila činnost center, organiza- www.zaoralek.cz. Nebudou litovat, ných z Bruselu. Omezila se i neboť tyto projevy a názory vynikají publikační činnost Společnosti pro nejen hlubokou odborností, ale i Evropu, protože ta během pěti let své krásnou formou. činnosti dostala jen jedinou finanční podporu ve výši 20 tisíc Kč od ministerstva zahraničí.

V současnosti vydává Společnost pro Evropu jen bulletin Evropský SENIOR v internetu, na portálu www.rscr.cz. Mezitím se však velice úspěšně rozvinula činnost organizace Europeum, jež informuje zejména pomocí internetu.

Úřad české vlády, zakládá organizovat v současnosti informační střediska ve všech krajských městech. Nazývají se Eurocentra a budou otevřena ve všech krajských městech. Pražské Eurocentrum jižněkolik měsíců sídlí v Jungmanově ulici č. 24. Od dubna je otevřeno Eurocentrum Karlovy Vary v Krajské knihovně, od května Eurocentrum v Brně, v Knihovně Jiřího Mahena.

Úřad vlády organizuje též internetový portál EUROSKOP.CZ,, bezplatnou

Henry Kissinger

Letos se dožívá dvaosmdesáti let Henry Kissinger, brilantní analytik zahraničních událostí, který byl po osm let centrální osobností zahraniční politiky Spojených států amerických.

Jeho židovská rodina uprchla v roce 1938 před nacisty z Fürthu u Norimberku, kde se narodil do Spojených států. Jeho kariéra začala po americku, v továrně na holící štětce. V roce 1943 mu bylo uděleno americké občanství. Studoval pak na Harvardské universitě. Jeho politické názory, odvozené z reálné politiky mocenské rovnováhy, prosazované již v 19. stol. na Vídeňském kongresu Metternichem a pak v Německu železným kancléřem Bismarkem, vyhovovaly tehdejším prezidentům Nixonovi a Fordovi. Kissinger byl bezpečnostním poradcem a pak ministrem zahraničí USA. Politicky přežil aféru Watergate, jednu z největších vnitropolitických krizí USA. Henry Kissinger byl mistrem zákulisních jednání. Otevřenost nebyla nikdy silnou stránkou této bezesporu jedné z největších osobností americké zahraniční politiky po druhé světové válce. Jeho vysoký intelekt dovedl jako žádný jiný náznaky, dvojsmysly a předčasnými tvrzeními tvrdě prosazovat americké zájmy.

Svou odvážnou a provokativní diplomatickou cestou do komunistické Číny připravil podmínky nových americko-čínských vztahů. Jeho zákroky na Blízkém východě zklidnily na čas arabsko-izraelské vztahy. Příliš zdlouhavě však jednal o mír ve Vietnamu. Vedl americko-sovětská jednání o atomovém a raketovém odzbrojení. Detaily jsou však málo známé a archivy dosud těžko přístupné. Henry Kissinger se osobně

rozhodl umožnit pohled do svého archivu až pět let po své smrti.

Mezi událostmi, které zřejmě inicioval, jsou i temné záležitosti, jako je smrt prezidenta Allende v Chile, tajné bombardování Laosu a Kambodže. Kissinger má značné množství protivníků i na vysokých místech zejména Francie či Chile, jež ho chtělo přivést před mezinárodní tribunál. I v USA doznívají podnes protesty proti jeho minulé činnosti.

Roku 1977 opustil americké vládní kruhy i světovou politiku. Ze světových politiků nedokázal nikdo lépe prodat svůj politický věhlas než právě on, jehož mnozí nazývají americkým Metternichem. Má totiž jedinečnou síť kontaktů s vysokými politickými místy v celém světě. Využívá ji dodnes řada světových koncernů i političtí představitelé a platí za to značné částky.

V roce 2001 ho, šestasedmdesátiletého, zamýšlel prezident G. W. Bush jmenovat předsedou Vyšetřovací komise útoků na World Trade Center a Pentagon. Americký kongres chtěl při tom nahlédnout do seznamu jeho zákazníků. Kritici se okamžitě vytasili s obviněním spojování státních a soukromých zájmů. Kissinger odmítl své kontakty zveřejnit a proto toto jmenování nepřijal.

Je možné, že v této záležitosti sehrál určitou úlohu i rozdíl mezi politickým stylem Henryho Kissingera a prezidenta Bushe mladšího. Kissinger podporoval v zahraniční politice rovnováhu sil a morálce věnoval menší pozornost.

Z postupu i výroků prezidenta G. W. Bushe vyplývá, že ten má názor naprosto opačný: Zdůrazňuje morálku, a mocenskou rovnováhu v žádném případě nechce připustit.